
BIBLIOGRAFIJA

MILADIN ŽIVOTIĆ (1930–1997)

Bio-bibliografija

Foto: Draško Gagović

Bibliografiju Miladina Životića, jednog od osnivača Instituta za filozofiju i društvenu teoriju, objavljujemo u ovom broju, u godini jubileja.¹ Naime, 16. jula 1981. godine nastao je Institut za filozofiju i društvenu teoriju, koji je prvobitno bio u sastavu Instituta društvenih nauka kao Centar za filozofiju i društvenu teoriju. U njemu su se našli Mihailo Marković, Ljubomir Tadić, Svetozar Stojanović, Miladin Životić, Zagorka Golubović, Dragoljub Mićunović i Nebojša Popov. Dakle, reč je o trideset godina od osnivanja Instituta. U međuvremenu su, nažalost, trojica osnivača preminula: Marković, Stojanović i Životić. Srpska akademija nauka i umetnosti (SANU) pobrinula se za bibliografiju prvog, a Stojanovićeva bibliografija trebalo bi da se, brigom porodice, pojavi kao posebna knjiga.

¹ Zahvaljujemo redakciji nedeljnika „Vreme“ što nam je ljubazno dozvolila do koristimo fotografiju M. Životića.

I. BIOGRAFIJA

Miladin Životić rođen je u Ripnju kod Beograda 14. avgusta 1930. godine u porodici krojača. U Četvrtoj beogradskoj gimnaziji maturirao je 1949. godine. Na Filozofskom fakultetu u Beogradu, grupa filozofija, diplomirao je 1953, a doktorirao 1961. godine (sa tezom „Teorija saznanja u filozofiji pragmatizma“). Na istom fakultetu je radio od 1957. do 1975. godine, prošavši zvanja od asistenta do vanrednog profesora. Godine 1975. isključen je iz nastave sa grupom od osam profesora iz političkih razloga. Od 1975. do 1980. godine bio je bez zaposlenja, na berzi rada, izložen policijskom praćenju i šikaniranju; oduziman mu je pasoš i zabranjivano javno istupanje i objavljivanje. Od 1980. do 1987. godine radio je kao naučni savetnik u Centru (danас Institutu) za filozofiju i društvenu teoriju. Godine 1987. vraća se na Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu kao redovni profesor za predmete Savremena filozofija i Aksilogija. Dva puta je boravio u Sjedinjenim Američkim Državama: prvi put radi stručnog usavršavanja (1960–1961), drugi put kao go-stujući profesor (1970–1971). Jedno vreme je bio urednik časopisa *Filozofija* (Beograd) i jedan od najagilnijih saradnika zagrebačkog časopisa *Praxis* i učesnik Korčulanske ljetne škole. Bio je osnivač i šest godina predsednik Saveta Filozofsko-književne škole u Kruševcu. U tri navrata bio je predsednik Filozofskog društva Srbije, tj. Srpskog filozofskog društva. Jedan je od osnivača i predsednik antiratnog pokreta Beogradski krug nezavisnih intelektualaca (1992).

Miladin Životić umro je u Beogradu 26. februara 1997. godine gde je i kremiran.

II. BIBLIOGRAFIJA

Posebna izdanja

1. 1. Knjige

1. *Pragmatizam i savremena filozofija.* – Beograd, Nolit, 1966; str. 290 + /1/; 8⁰

Biblioteka Savremena filozofija

Symposion

Domaći autori

*Sadržaj: *Uvod.* – I. *Osnovne etape razvoja i osnovni oblici filozofije pragmatizma: Pragmatizam Čarlsa Sandersa Persa:* O protivurečnostima u Persovoj filozofiji. Persova logika – opšta teorija znakova. Spekulativna gramatika. Kritička logika. Spekulativna retorika. Persova fenomenologija. Persova metodeutika. Persov umereni realizam. Persova „kritička zdavvorazumska filozofija“ („Critical Common Sensism“). Persova odstupanja od umerenog realizma. – *Personalistički pragmatizam Viljema Džemsa i Ferdinandisa Šilera: Viljem Džems (1842–1910):* Džemsova teorija značenja. Teorija istine. Volja za verovanjem. Radikalni empirizam. Džemsova filozofija religije. – *Ferdinand Šiler (1864–1937):* Šilerova logika i teorija značenja. Učenje o postulacionom karakteru saznanja. Šilerovo učenje o istini. – *Filozofija socijalnog akta Džordža Herberta Mida:* Značenje. Učenje o aktivističkom karakteru ljudske svesti. – *Instrumentalizam Džona Djuija:* Instrumentalistički karakter filozofije. Kritika spekulativne epistemologije. Šta je iskustvo. Šta je priroda. Iskustvo, istraživanje i znanje. Logika – nauka o istraživanju. Poreklo istraživanja. Evolucionizam. Instrumentalistička uloga racionalnog iskustva. Djuijevo učenje o vrednosti. Mišljenje i ponašanje. Biheviorizam. Pojedinačno i opšte u iskustvu. Pluralizam. Forma i sadržaj, opšte i posebno u istraživanju. Odnos generičkih i univerzalnih propozicija. Futurizam. Odnos indikativnih i normativnih iskaza. Relacionizam. Probabilizam. Teorija značenja. Značenje i jezik. Jezik kao nosilac značenja. O logičkom značenju. Odnos logičkih

- ideja i jezika. Jezik kao sredstvo komunikacije. Djuijev nominalizam. Učenje o istini. Djuijevo socijalno-političko učenje. – *Operacionalizam P. V. Bridžmena*: Problem značenja fizičkih pojmova. Operacionalni karakter naučnih pojmova. Teorijsko-saznajni izvodi iz analize značenja fizičkih pojmova. Osnovne teškoće Bridžmenovog operacionalizma. – *Konceptualni pragmatizam Klarena Irvinga Luisa*: Učenje o modalitetima značenja. Dve vrste analitičkih značenja: lingvističko i smisalo. Odnos analitičkog i empirijskog saznanja. – *Osnovne opšte karakteristike filozofije pragmatizma. II. Pragmatizam i savremena filozofija: Pragmatizam – savremeni realizam*: Pragmatizam – neorealizam: Osnovni stavovi neorealizma. Odnos neorealizma i pragmatizma. – *Pragmatizam – kritički realizam*: Osnovni stavovi kritičkog realizma. Pragmatizam i kritički realizam. – *Pragmatizam – logički pozitivizam*: 1. Pragmatizam – logičko-pozitivistički realizam. 2. Pragmatizam – logičko-pozitivistički konvencionalizam. 3. Pragmatizam – logičko-pozitivistički empirizam. 4. Oblici eksplikativnog približavanja teorijsko-saznajnih stavova logičkog pozitivizma pragmatizmu. 5. Pragmatizam – Oksfordska škola logičke analize. – *Pragmatizam – naturalizam*. – Reakcije na savremeni pozitivizam u okviru filozofija egzistencije (Huserl, Hajdeger, Žan-Pol Sartr, Karl Jaspers). – *Pragmatizam – marksizam*. – *III. Zaključna razmatranja*: Marksizam – pozitivistička ili negativistička filozofija. Istina i njena konkretnost. – *Dopunska bibliografija*.
2. *Čovek i vrednosti*. – Beograd, Prosveta, 1969; str. 235 + /3/; 8⁰ Biblioteka Današnji svet. [Knj.] 7.
- *Sadržaj: *Uvod*. – *Odeljak I. U traganju za najvišom vrednošću*: I. Pozitivističke teorije vrednosti. II. Da li je marksizam filozofija humanizma? III. O poimanju ljudske suštine. IV. Markov socijalistički humanizam. *Odeljak II. Socijalistički humanizam i pozitivne vrednosti*: V. Instrumentalna vrednost nauke i sciencijam. VI. Tehnika i tehnicizam. VII. Građansko društvo i moral. Humanizam i moralizam. VIII. Socijalizam i političko-pravne vrednosti. IX. Religija i socijalistički humanizam. X. Po čemu se razlikuju filozofija i umetnost. – *Odeljak III. Ideologija i kultura*: XI. Ideologija i vrednosti. XII. Socijalizam i kultura. – *Zaključak*.

3. *Историја филозофије. Уџбеник за четврти разред гимназије.* – Београд, Завод за издавање уџбеника Србије, 1970; стр. 305 + /1/; 8⁰

*Коаутори: Вељко Кораћ и Бранко Павловић.

Миладин Животић аутор следећих поглавља: Енглески емпирисам (123–138); Позитивизам (241–249), Прагматизам (250–257), Ирационална стремљења у Немачкој и Француској (265–274), Феноменологија (275–280), Филозофија егзистенције (281–294). Друго издање 1970, треће издање 1971, четврто издање 1972.

4. *Proletarische Humanismus. Studien über Mensch, Wert und Freiheit.* Aus d. Serbocroat. Von Heidi Pataki. – München, Hanser, 1972; 214 S., 8⁰

[Наслов originala: Čovek i vrednosti].

5. *Egzistencija, realnost i sloboda.* – Beograd, Mladost, 1973; str. 191; 8⁰

Velika edicija „Ideja“. [Knj. 3].

*Садржај: *Uvod. – Razum i ljudsko srce. Dekart i Paskal. – Glava I. Egzistencija i realnost. Pobuna protiv Hegelove filozofije. – Glava II. Egzistencija i absolut. Kirkegorova filozofija egzistencije: Očajanje i sloboda izbora. Očajanje i vera. Etape na životnom putu. Estetički nivo života. Kirkegorovo shvatanje ironije. Etički stupanj na životnom putu. Lična vera – najviši stupanj na životnom putu. Kirkegorovo shvatanje istine i slobode. Glava III. Paradoksalnost egzistiranja. Jaspersova filozofija egzistencije. – Glava IV. Biće i egzistencija. Fundamentalna ontologija Martina Hajdegera:* Hajdegerova kritika metafizike. Kant i problem metafizike. Čovek kao subjekt i kao bivstvovanje. Metafizika i fundamentalna ontologija. Struktura teorijskog pitanja o smislu bića. Egzistencijalno razumevanje bića i egzistencijalna analiza pitanja o smislu bića. Fundamentalna ontologija kao fenomenologija i hermeneutika. Hajdeger, Huserl i Diltaj. Egzistencijalna analitika bivstvovanja. Bivstvovanje kao biće-u-svetu. Ontičko i ontološko značenje sveta. Egzistencijalna analiza bivstvovanja: 1. Razumevanje. 2. Situacija – raspoloženje. 3. Govor. Briga kao jedinstvo svih momenata bivstvovanja. Vreme kao smisao briže. Biće i vreme. Vreme i istorija. Istina kao otvorenost. Biće

- i nebiće. – *Glava V. Bitno mišljenje i istina. Obri u filozofiji Martina Hajdegera*: Nihilizam – sudsina evropske metafizike. Šta je bitno mišljenje. Hajdeger i marksisti. Hajdeger i filozofska antropologija. *Glava VI. Egzistencija i sloboda. Sartrov egzistencijalizam*: Od lajbnicovskog optimizma ka tragičnom osećanju života. Fenomenološke studije. Početak književne delatnosti. Biće i ništa. Sartrov egzistencijalizam. Šta je monizam fenomena. Šta je novi dualizam? Osnovne odlike ljudske realnosti. Biće za sebe i sloboda. Biće po sebi i sloboda. Sloboda, odgovornost i samoobmana. Činiti, biti i imati. Egzistencijalna psihanaliza. Biti i imati. Sartr i Gabrijel Marel. Biće za drugo. – *Glava VII. Čiste i prljave ruke. Sartr i Kami o odnosu nasilja i slobode*. – *Glava VIII. Egzistencija i istorija. Sartrova kritika dijalektičkog uma*: Odnos egzistencijalizma i marksizma. Šta je dijalektički um? Istorija – proces ostvarivanja dijalektičkog uma. – *Zaključak. Egzistencija i opštečovečanska emancipacija*.
6. *Revolucija i kultura. Prilog kritici savremenih ideologija*. – Beograd, Filozofsko društvo Srbije, Institut za filozofiju Filozofskog fakulteta u Beogradu, Centar za filozofiju i društvenu teoriju Instituta društvenih nauka, 1982; str. 195 + /5/; 8⁰ Biblioteka Filozofske studije, knj. 12.
- *Sadržaj: *Odeljak I. Humanizam i kultura*: 1. Humanistička kritika kulture. 2. Dva značenja pojma humanizam. 3. Ideologija i istina. 4. Potrebe. Interesi i vrednosti. – *Odeljak II. Ideološko i emancipatorsko u kulturi*: 5. Postvarenje i kultura. 6. Rad i kultura. 7. Civilizacija i kultura. 8. Istorija i kultura. – *Odeljak III. Revolucija i kultura*: 9. Šta je to kulturna revolucija. 10. Naučno-tehnička revolucija. 11. Kako je urbana revolucija moguća? 12. Futurologija i utopija. – *Odeljak IV. Savremeno društvo i perspektive oslobođenja*: 13. Nacionalno-oslobodilačke revolucije i socijalizam. 14. Građansko društvo i građanska država. 15. Politbirokratsko društvo i njegova ideologija. 16. Pobune u savremenom društvu. – *Odeljak V. Šta je socijalna revolucija*: 17. Revolucija i pobuna. 18. Revolucija i tolerancija. 19. Socijalizam i klasna svest. 20. Promene u mišljenju i mišljenje promene sveta. – *Summary: Revolution and Culture. A Contribution to the Criticism of contemporary Ideologies*.

7. *Aksiologija*. – Zagreb, Naprijed, 1986; str. 293 + /1/; 8⁰
 Enciklopedija filozofskih disciplina
 *Sadržaj: 1. Šta je filozofija vrednosti. 2. Savremena filozofija i problem vrednosti: Neokantovska teorija vrednosti. Fenomenološka istraživanja vrednosti. Pragmatičko tumačenje vrednosti. Shvatanje vrednosti u analitičkoj filozofiji. Psihoanalitička teorija kulture. Strukture vrednosnih sistema i strukturalizam. Filozofija egzistencije i ontološko utemeljenje teorije vrednosti. Hermeneutika i problem razumevanja vrednosti. Nietzscheov zahtev za prevrednovanjem vrednosti. Da li je marksistička aksiologija moguća? 3. Činjenice i vrednosti. 4. Nauka, tehnologija i vrednosti. – 5. Materijalna dobra i kapitalistički način proizvodnje. 6. Vrednosti kao norme društvenog života: Običaj. Moral. Pravo. Politika. Religija. – 7. Stvaralaštvo i vrednosti: Igra. Umetnost. – 8. Ideološko i emnacipatorsko u društvenim vrednostima. – 9. Uslovi i osnove racionalnosti društvenog života. – 10. Teorija društva i problem vrednosti. – 11. Filozofija, metafizika i problem vrednosti. – 12. O humanizmu. – Izabrana bibliografija. – Kazalo imena.
8. *Moralitet, legalitet i legitimitet*. – Beograd, IDP „Naučna knjiga“, 1990; str. 129 + /1/; 8⁰
 *Sadržaj: Uvod. – Licemerje političke birokratije. – Da nikada više ne bude „Žute grede“. – Teorija u sukobu sa ideologijom. – Vlast blokira um. – Istorijografija pod uticajem ideologije. – Uloga ličnosti, pokreta i poredaka u istoriji. – P. N. Tkačev – preteča boljševika. – V. I. Lenjin i boljševici. – Protivrečja u Marksovom mišljenju revolucije. – Svetozar Marković. – Dimitrije Tucović. – Moralitet, legalitet i legitimitet.
9. *Contra bellum*. Predgovor [„O etici odgovornosti Miladina Životića“], napisao Milorad Belančić. – Beograd, Beogradski krug i AKAPIT, 1997; 8⁰
 Biblioteka „Krug“
 *Sadržaj: Umesto predgovora. – I. *Naziranje raspada*: Budućnost nauke i umetnosti u našem društvu. – Pocepani umiru čućeći. – Posrtanje oslobođenih građana. – Stari i novi „usrećitelji naroda“. – Nepodnošljiva težina promena. – Naš utopijski san. – Nametnute bitke. – Može li demokratiju doneti predsednik?

– Potiranje istorije. – II. *Gradjanska akcija za mir*: Neće biti ratnih pobednika. – Čudesna lakoća poricanja. – Pacifizam i(l) patriotizam. – Mirovna deblokada svesti. – Krivci su uvek neki drugi. – Iskupljivanje grehova. – Mir kao način življenja. – III. *Beogradski krug*: Memorandum – recept za juče. – Doba voda i smrti. – Poruke učitelja srpstva. – Idejni tvorci užasa. – Intelektualci i mitomani. – Gangsterska država. – Nema nevinih. – Muslimani u Sandžaku nisu separatisti. – Živeti u Sarajevu. – Sutradan posle rata. – Rušenje „sarajevskog zida“. – Uspon i pad srpske ideje. – Krajišnici su doživeli sudbinu golootočana. – Kako do mira? – Vreme istine mora da smeni vreme smrti. – „Istorijsko opravdanje“ ideje varvarizacije. – Od disidentstva do nacionalizma.

2. Brošure

10. *Однос морала према обичају, праву и религији*. – Београд, Рад, 1957; стр. 44; 12⁰
Раднички универзитет. Етика (2).
11. *Odnos moralu prema običaju, pravu i religiji*. – Beograd, Rad, 1957; str. 43+/2/; 12⁰
Radnički univerzitet. Etika (2).
12. *Основна учења о највишем добру и циљу живота у исто-рији етике*. – Београд, Рад, 1957; стр. 46 + /2/; 12⁰
Раднички универзитет. Етика (5).
13. *Osnovna učenja o najvišem dobru i cilju života u istoriji etike*. – Beograd, Rad, 1957; str. 45 + /3/; 12⁰
Radnički univerzitet. Etika (5).
14. *O идеологији*. – Београд, Рад, 1958; стр. 38; 12⁰
Раднички универзитет. Дијалектички материјализам (8).
15. *O ideologiji*. – Beograd, Rad, 1958; str. 35 + /1/; 12⁰
Radnički univerzitet. Dijalektički materijalizam (8).
16. *Xjum*. – Београд, Рад, 1959; стр. 33 + /2/; 12⁰
Раднички универзитет. Филозофија, коло III (6).
17. *Hjum*. – Beograd, Rad, 1959; str. 32 + /1/; 12⁰
Radnički univerzitet. Filozofija, kolo III (6).

18. *Однос морала према обичају, праву и религији.* Друго редиговано издање. – Београд, Рад, 1962; стр. 44 + /2/; 12⁰ Раднички универзитет. Етика (2).
19. *Odnos moralu prema običaju, pravu i religiji.* Drugo redigovano izdanje. – Beograd, Rad, 1962; str. 43 + /2/; 12⁰ Radnički univerzitet. Etika (2).
20. *Основна учења о највишем добру и циљу живота у историји етике.* Друго редиговано издање. – Београд, Рад, 1962; стр. 43 + /1/; 12⁰ Раднички универзитет. Етика (5).
21. *Osnovna učenja o najvišem dobru i cilju života u istoriji etike.* Drugo redigovano izdanje. – Beograd, Rad, 1962; str. 40 + /3/; 12⁰ Radnički univerzitet. Etika (5).
22. *Aktuelni problemi odnosa prema religiji.* – Beograd, Mladost, 1961; str. 77 + /2/; 12⁰

3. Radovi u zbornicima.

Predgovori knjigama drugih autora

- 22a. „Концептуални прагматизам Кларенса Ирвинга Луиса“. – *Зборник Филозофског факултета*, Београд, књ. 7/2, 1963, стр. 249–266.
23. „Начало и етичко у марксизму“. – [У зборнику]: *Etičko-humanistički problemi socijalizma*. Odabrali i uredili dr Svetozar Stojanović i dr Miladin Životić. Beograd, Rad, 1964, str. 5–50.
24. „Религија и социјалистички хуманизам“. – [У зборнику]: *Etičko-humanistički problemi socijalizma*. Odabrali i uredili dr Svetozar Stojanović i dr Miladin Životić. Beograd, Rad, 1964, str. 93–149.

*Садржaj. Неки актуелни проблеми односа према религији код нас. Религија као свест о подвострућености света и човека. У чему је основно језгро религије. Марково учење о суštini религије. У којем степену постоји у нашем друштву „homo duplex“ као објективна основа религиозности. Заšto je mentalitet otuđenog čoveka tlo na kojem počiva religija. Religija i socijalistički humanizam. Основни обlici religije.

25. „Logički empirizam Hansa Rajhenbaha“. – [Predgovor knjizi]: Hans Rajhenbah: *Rađanje naučne filozofije*. Preveli Slobodan Dorđević i Aleksandar I. Spasić. Beograd, Nolit, 1964, str. 7–27.
26. „Humanizam i tehnika“. – [U knjizi]: *Čovek danas*. Beograd, Nolit, 1964, str. 187–199.
*Sadržaj: Tehnika kao uslov humanizacije i tehnika kao dehumanizacija. Koji su oblici fiktivnog kriticizma dehumanizatorske uloge savremene tehnike?
27. „Humanistička problematika u marksizmu i savremenoj zapadnoevropskoj filozofiji“. – [U zborniku]: *Marks i savremenost*, I, Beograd, Institut za izučavanje radničkog pokreta i Institut društvenih nauka, 1964, str. 154–160.
*Diskusija o podnetom referatu na str. 161–170.
28. „Etika i politika. Teze“. – [U zborniku]: *Marks i savremenost*, II, Beograd, Institut za izučavanje radničkog pokreta i Institut društvenih nauka, 1964, str. 501–510.
29. „Dijalektika prirode i autentičnost dijalektike“. – [U zborniku]: *Marks i savremenost*, III, Beograd, Institut za izučavanje radničkog pokreta i Institut društvenih nauka, 1965, str. 477–487.
30. „Jaspersova teorija o paradoksalnosti ljudske egzistencije“. – [Predgovor knjizi]: Karl Jaspers: *Filozofija egzistencije. Uvod u filozofiju*. Preveli Miodrag Čekić i Ivan Ivanji. Beograd, Prosveta, 1967, str. 7–32.
2. izdanje 1973.
31. „Smisao Ničeovog imoralizma“. – [U zborniku]: *Niče i marksizam*. Beograd, Srpsko filozofsko društvo, 1969, str. 161–178.
32. „La rivolta di Praxis“. *A cura e traduzione di Giovanni Ruggeri*. – Milano, Longanesi and Co., 1969.
33. „Revolutionäre Praxis“. *Jugoslawischer Marxismus der Gegenwart*. Heraausgegeben Gajo Petrović. Ins Deutsche übertragen von Karl Held, Freiburg, Verlag Rombach, 1970.
34. „Jovan Babić: „Kant i Šeler – fenomenološka kritika Kantovog formalizma u etici“. [U]: *Filozofski godišnjak*, Beograd, Institut za filozofiju Filozofskog fakulteta u Beogradu, 1988, str. 236–239.

35. „Jovan Arandelović: 'Povesno mišljenje – metodološka ispitivanja'“. – [U]: *Filozofski godišnjak*, 1988, 1, 250–256.
36. „Живети у Југовцу – нисмо ли сви у њему?“ – [У]: Иван Ивановић: *Југовац или како ући у историју*. Роман-хроника. Књ. 1. Београд, Панпублик, 1988, стр. 259–271.
37. „Mile Savić: Hermeneutika i ontologija u delu *Bitak i vreme Martina Hajdegera*“. – [U]: *Filozofski godišnjak*, 1992, 5, 222–225.
38. „Disidenti i rat“. – [U zborniku]: *Intelektualci i rat*, Beograd, Beogradski krug – centar za antiratnu akciju, 1993.
39. „Наша садашња историографија је под јаким утицајем идеологије“. – [У зборнику]: *Зборник Филозофско-књижевне школе у Крушевцу*, књига прва, Крушевац, Багдала, 1994, стр. 114–118.
40. *Филозофска хрестоматија*. [Сачинио Иван Коларић]. – Ужице, Учитељски факултет, 2000.
*Миладин Животић заступљен текстовима: „Аксиологија“ (47–48), „Серен Кјеркегор: Естетички ступањ“ (239), „Џон Џуи“ (297–298).

4. Studije, članci, prikazi, polemike i intervju i periodici

41. „Марксова теорија отуђења“. – *Филозофски преглед*, 1/1953, 2, 34–43.
*Садржај: I. Порекло теорије отуђења. II. Материјални основи човековог отуђења. III. Форме отуђења: а) Отуђење људског рада. б) Отуђење човекових потреба. в) Отуђење слободе. г) Отуђење човекове свести. IV. Комунизам – негација отуђења.
42. „Nekoliko reči o metodi marksističke etike“. – *Student*, 19/1954, 24 (8. 12).
43. „Filozofija i ideologija“. – *Vidici*, 3/1955, XI–XII, 17–18.
44. „Moralni i pravni kriterijum u Kajatovom filmu 'Pravda je zadowoljena'“. – *Vidici*, 4/1956, I–II, 19–20.
45. „Имануел Кант: *Критика практичног ума*“, Загреб, 1956. – *Савременик*, 1/1956, 11, 557–562.

46. „Branko Bošnjak: 'Grčka filozofija od prvih početaka do Aristotela'“, Zagreb, 1956. – *Naša stvarnost*, 10/1956, 7–8, 139–140.
47. „Основачки конгрес Југословенског удружења за филозофију и социологију“. – *Филозофски преглед*, 4/1957, 1, 158–160.
*Одржан у Новом Саду 10–12. октобра 1956.
48. „Неки проблеми дефинисања појма идеологије [Some Definition Problems what Concerns the Term – Ideology]. – *Филозофски преглед*, 4/1957, 3, 41–59.
*Садржај: I. Идеологија и лаж. II. Проблем терминологије. III. Панидео-логизам и позитивистички сцијентизам у учењима о идеологији. IV. О одумирању идеологије.
49. „Идеологија“. – *Комунист*, 16/1957, 24 (11. 10).
*О пореклу и значењу израза „идеологија“.
Објављено и у македонском и словеначком издању листа.
50. „Идеализам“. – *Комунист*, 16/1957, 34 (20. 12).
*Објављено и у словеначком и македонском издању листа.
51. „Moral i pravo“. – *Mladost*, 2/1957, 19 (20. 2).
52. „Branko Bošnjak: 'Povijest filozofije kao nauka'“, Zagreb, 1958. – *Filozofski pregled*, 5/1958, 5, 148–151.
53. „Marrëdhjanjet e moralit me zakoniu drejtisin dhe religionin“. – *Përparimi*, 4/1958, 2–3, 131–147; 4, 247–257.
54. „Jean Ives Calvez: 'La pensée de Karl Marx'“, Paris, 1956. – *Filozofija*, 3/1959, 2, 160–161.
55. „Karl Popper: 'Poverty of hystoricism' (Beda istoricizma), London, 1957.“ – *Filozofija*, 3/1959, 2, 152–154.
56. „Поводом чланка др Душана Недељковића о Џ. Е. Муру“. – *Политика*, 56/1959, 16657 (20. 12); Култура – уметност – наука, III, 141.
*Поводом чланка објављеног у *Политици* од 20. 11. 1959. г. Коаутор: Светозар Стојановић.
57. „Jedan vid savremene kritike marksizma“. – *Filozofija*, 4/1960, 1, 31–45.
*Povodom kritike Žan-Pol Sartra, Maksimilijana Ribela, Karla Popera i drugih.

58. „Marginalije uz knjigu dr Dušana Nedeljkovića 'Pragmatizam i dijalektika'“. – *Filozofija*, 4/1960, 3, 78–88.
*Izdanje Kulture, Beograd, 1960.
59. „Osnovne karakteristike filozofije savremenog pragmatizma“. – *Gledišta*, 1/1960, 5, 5–19.
60. „Diskusija o dijelektičkom materijalizmu“. – *Vidici*, 8/1960, I-II, 49–50.
*Učesnici: Andrija Stojković, Miladin Životić, Aleksandar Kron.
61. „Pragmatizam i dr Dušan Nedeljković“. – *Filozofija*, 5/1961, 3–4, 135–147.
62. „Jedan aspekt odnosa etike i politike“. – *Savremene filozofske teme*, 1961, 1, 39–58.
63. „Pragmatizam i savremeni pozitivizam [Pragmatism and logical Positivism]“. – *Savremene filozofske teme*, 1962, 1, 35–63.
*Iz rasprave „Teorija saznanja u filozofiji pragmatizma“.
64. „Vuko Pavićević: *Uvod u etiku*“, Beograd, 1962. – *Filozofija*, 6/1962, 3, 16–21.
*Sa diskusijom i odgovorom Vuka Pavićevića, str. 21–27.
65. „Pragmatizam Čarlsa Sandersa Persa [Pragmatism of Charles Sanders Pierce]“. – *Filozofija*, 6/1962, 4, 11–40.
*Sadržaj: O protivrečnostima Persove filozofije. Spekulativna gramatika. Kritička logika. Spekulativna retorika. Persova fenomenologija. Persova metodeutika. Persov umereni realizam. Persova „kritička zdravorazumska filozofija“. Persova odstupanja od umerenog realizma.
66. „Učenje Džordža Herberta Mida o socijalnom aktu [G. H. Meads Philosophy of Social Act]“. – *Sociološki pregled*, 1962, (1), 65–76.
*Sadržaj: Midovo učenje o nastanku jezika. Značenje. Učenje o aktivističkom karakteru ljudske svesti.
67. „Nekoliko reči o osnovnim stavovima marksističke gnoseologije“. – *Gledišta*, 3/1962, 3, 5–13.
68. „Diskusija o knjizi Predraga Vranickog 'Historija marksizma'“. – *Gledišta*, 3/1962, 6–7, 5–43.
*Vođena u redakciji časopisa 11. 5. 1962.
Učesnik i Miladin Životić.

69. „Dr Mihailo Marković: *Dijalektička teorija značenja*“; Beograd, 1961. – *Danas*, 2/1962, 22, 9.
*Prikaz.
70. „Personalistički pragmatizam Viljema Džemsa i Ferdinanda Šilera“. – *Savremene filozofske teme*, 1963, str. 113–137.
71. „Operacionalizam P. V. Bridžmena“. – *Savremene filozofske teme*, 1963, str. 139–149.
72. „Za naučnu argumentaciju i tačnu informaciju“. – *Gledišta*, 4/1963, 3, 30–34.
*Odgovor na napis dr Dragiše Ivanovića u *Gledištima* 2/1963. u vezi sa Životićevim člankom „Nekoliko reči o osnovnim stavovima marksističke gnoseologije“.
73. „Humanizam i tehnika“. – *Filozofija*, 6/1963, 3, 95–98.
*Diskusija na str. 113–114.
74. „Još jednom o pragmatizmu i Dr. Dušanu Nedeljkoviću. (Povodom novog članka Dr Dušana Nedeljkovića 'Pragmatizam i marginalizam' objavljenog u 'Filozofiji', br. 4/62)“. – *Filozofija*, 6/1963, 2, 95–104.
75. „Filozofija egzistencije Karla Jaspersa“. – *Savremene filozofske teme*, 1964, 1, 39–55.
76. „Smisao i funkcije konvencionalizma“. – *Savremene filozofske teme*, 1964, 2, 73–93.
77. „Fenomenološka metoda u filozofiji egzistencije [Phenomenological Method in Philosophy of Existence]“. – *Filozofija*, 8/1964, 1, 60–87.
78. „Socijalizam i masovna kultura“. – *Praxis*, 1/1964, 2, 258–268.
*Sadržaj: Pojam masovne kulture. Šta je masovna kultura? Masovna umetnost i avangardna moderna umetnost. Socijalizam i perspektive masovne kulture.
79. „Humanistička problematika u marksizmu i savremenoj zapadnoj filozofiji“. – *Vidici*, 12/1964, I-II, 81–82.
80. „Etika i politika“. – *Gledišta*, 5/1964, 6–7, 913–923.
81. „Konkretizovati princip nagrađivanja prema radu“. – *Student*, 28/1964, 23 (20. 10).
*Izvod iz članka „Da li je jednakost moralna vrednost našeg društva“.
82. „Marks i Engels o jednakosti“. – *Student*, 28/1964, 24 (27. 10).

83. „Поводом једне критике у 'Комунисту'“ – *Комунист*, 22/1964, 352 (30. 1).
 *У вези са полемиком између др Љубисава Марковића и др Михаила Поповића о Поповићевом уџбенику *Основи социологије*.
 Коаутори: Михаило Марковић и Светозар Стојановић.
84. „Da li je jednakost moralna vrednost našeg društva“. – *Filozofija*, 9/1965, 1, 81–90.
85. „Dijalektika prirode i autentičnost dijalektike“. – *Filozofija*, 9/1965, 4, 421–431.
86. „Istina i njena konkretnost“. – *Praxis*, 2/1965, 2, 215–223.
87. „Idejnost u nauci i univerzitetskoj nastavi“. – *Gledišta*, 6/1965, 4, 499–544.
88. „Marksizam – pozitivistička ili negativistička filozofija“. – *Gledišta*, 6/1965, 10, 1359–1371.
89. „Pragmatizam i savremena filozofija“. – *Odjek*, 18/1965, 22 (15. 11).
90. „Može li se ovako polemisati?“ – *Praxis*, 2/1965, 2, 297–299.
 *Povodom članka „Za i protiv masovne kulture“ objavljenog u listu *Komunist* od 24. 12. 1965. god.
91. „Један неприхватљив начин полемике“. – *Борба*, 30/1965, 36 (7. 2).
 *У вези са чланком Десанке Савићевић у листу *Борба* од 24. 1. 1965. г.
92. „O aktualizaciji istorije“. – II, 1965, 6, 840–845.
93. „Moral, etika, marksizam“. – *Savremene filozofske teme*, 1966, 2, 117–128.
94. „Nekoliko teza o destruktivnoj, konformističkoj i stvaralačkoj ličnosti“. – *Praxis*, 3/1966, 4–6, 544–550.
95. „Is Equality a moral Value of our Society“. – *Praxis*, edition international, 2/1966, 4, 395–404.
96. „Ljuske potrebe“. – *Polja*, 12/1966, 99, 1–2.
97. „Smisao i dometi savremenog naturalizma“. – *Polja*, 12/1966, 92, 5.
98. „The Dialectics of Nature and the Authenticity of Dialectics“. – *Praxis*, e. i., 3/1967, 2, 253–263.

99. „Jedan Lukač koga treba zaboraviti“. – *Gledišta*, 8/1967, 3, 413–420.
*Povodom prevoda knjige Đerđa Lukača *Razaranje uma*, Beograd, Kultura, 1966.
100. „Između dvaju tipova savremene kulture“. – *Praxis*, 4/1967, 5–6, 802–811.
101. „Imamo li kulturnu politiku?“ – *Književne novine*, 19/1967, 303 (10. 6).
102. „Između dva tipa savremene kulture“. – *Književne novine*, 19/1967, 313 (28. 10).
103. „Moral u savremenom građanskom društvu“. – *Student*, 31/1967, 16 (9. 5); 17 (16. 5).
104. „Dragutin Leković: 'La théorie marxiste de l'aliénation'“, Beograd, 1965. – *Praxis*, e. i., 3/1967, 2, 289–292.
105. „Još nekoliko reči povodom disertacije dr Dragutina Lekovića: *La théorie marxiste de l'aléniation*, Institut za izučavanje radničkog pokreta, Beograd, 1965“. – *Gledišta*, 8/1967, 3, 423–424.
106. „Filozofija u savremenom društvu“. – *Gledišta*, 8/1967, 6–7, 923–1002.
*Učešće u diskusiji na gorenavedenu temu organizovanu u redakciji časopisa 14. 4. 1967. g.
107. „Hajdegerova kritika metafizike [Heideggers Criticism of Metaphysics]“. – *Filozofija*, 12/1968, 1–2, 67–78.
108. „Socijalistički humanizam i jugoslovenska filozofija“. – *Filozofija*, 12/1968, 1–2, 111–120.
109. „Socijalizam i kultura“. – *Filozofija*, 13/1969, 3–4, 159–164.
110. „Vreme kraja idealja ili kraja ideologije?“ – *Filozofija*, 13/1969, 1, 21–42.
*Predavanje na Kolarčevom narodnom univerzitetu u okviru ciklusa „Idealji, ideologije i stvarnost“.
111. „Vreme kraja idealja ili kraja ideologije. Odlomci“. – *Književne novine*, 21/1969, 349 (15. 3).
112. „The End of the Ideals or of Ideology?“ – *Praxis*, e. i., 5/1969, 3–4, 409–429.
113. „Aksiološki aspekti istraživanja ciljeva i puteva društvenog razvoja“. – *Delo*, 15/1969, 10, 1044–1052.

114. „Nevojat njerëzore. Përk. Ali Musaj, Nexhmedin Soba“. – *Fjala*, 2/1969, IX, 9.
115. „Hajdegerovo shvatanje bića i bitnog mišljenja [Heidegger's Conception of Being and Essential Thinking]“. – *Filozofske studije*, 1970, 73–137.
116. „Hegel i pozitivističko tumačenje marksizma“. – *Filozofija*, 14/1970, 2–3, 149–154.
117. „Svetozar Marković i srpski liberalizam [Svetozar Marković and Serbia Liberalism]“. – *Sociološki pregled*, 5/1971, 3, 273–283.
118. „Socialism and Culture“. – *Socialism in Yugoslav Theory and Practice*, Collection of Conferences, 1971, 2, 193–206.
119. „Sto godina Pariske komune i razvoj socijalističke misli u Srbiji do 1914. godine [One Hundred Years since the Paris Commune and the development of Socialist Thought in Serbia to the Year 1914]“. – *Sociološki pregled*, 5/1971, 3, 315–330.
*Učešće u diskusiji.
120. „Altise za i protiv“. – *Delo*, 17/1971, 8–9, 917–937.
*Izlaganje o knjizi Luja Altisea *Za Marksа* u Domu omladine u Beogradu.
121. „Patriotizam i socijalizam. (Svetozar Marković i Dimitrije Tucović o nacionalnom pitanju)“. – *Praxis*, 9/1972, 3–4, 487–518.
122. „Nacionalizam i osnovna ljudska prava“. – *Filozofija*, 16/1972, 1, 2–208.
*Zimski filozofski susreti na Tari od 5–7. 2. 1972. g.
Učešće u diskusiji.
123. „Savremeni čovek beži u mistiku. Savremena nauka i savremeni mitovi“. – *Psihologija*, 6/1973, 1–2, 157–179.
*Diskusija na godišnjem skupu psihologa Srbije u Aranđelovcu.
124. „Discussion of the Introductory paper of the meeting 'Liberalism and Socialism'“. – *Praxis*, 9/1973, 1, 21–24.
*Učešće u diskusiji.
125. „The Alienation of Politics and Political Emancipation“. – *Parxis*, 9/1973, 1, 43–67.
*Učešće u diskusiji „Liberalism and Socialism“.

126. Cultural and anthropological considerations. – *Praxis*, 9/1973, 1, 69–114.
*Učešće u diskusiji „Liberalism and Socialism“.
127. „Liberalism and Marxism“. – *Parxis*, 9/1973, 1, 115–131.
*Učešće u diskusiji.
128. „Futurologija i utopija“. – *Kultura*, 1977, 36–37, 50–67.
129. „Značaj fundamentalno-ontološkog stanovišta [The Importance of the Fundamental-Ontological Standpoint]“. – *Delo*, 23/1977, 12, 100–126.
*O Hajdegerovoj filozofiji.
130. „Teorija vrednosti i urbanizam.“ – *Stambena i komunalna privreda*, 11/1978, 11, 7/12.
131. „Ljudske potrebe, društvene vrednosti i stanovanje“. – *Gledišta*, 21/1980, 1–2, 15–27.
*Sadržaj: Potrebe. Potrebe i vrednosti. Stanovanje kao način života.
132. „Lenjinizam i filozofija“. – *Vidici*, 29/1983, 4–5, 77–98.
*Učešće u diskusiji.
133. „Pojedinac i istorija u filozofiji Božidara Kneževića“. – *Savremenik*, 29/1983, 3, 155–161.
134. „Šta znači biti marksist danas? (Da li je Marksova teorija relevantna za savremeno filozofsko mišljenje?)“. – *Međunarodni radnički pokret*, 26/1983, 1–2, 71–78.
135. „Модерни смисао моћи“. – *Књижевна реч*, 11/1983, 196 (10. 10), 197 (25. 10).
*Излагање на Трибини београдског Дома омладине.
136. „Kako o socijalizmu mislimo“. – *Gledišta*, 25/1984, 1–2, 5–23.
*O praksi izgradnje socijalizma. O socijalističkoj svesti. Marksizam i socijalizam. Lenjinizam i socijalizam.
137. „O marksističkom obrazovanju u srednjem usmerenom obrazovanju“. – *Revija obrazovanja*, 21/1985, 2, 3–113.
*Učešće u diskusiji na gornju temu u Beogradu 22. 3. 1985. g.
138. „Трагом 68.“ – *НИН*, 37/1988, 1948 (1. 5).
139. „Лицемерје политичке бирократије“. – *Политика експрес*, 1988 (13. 11).

140. „Наша садашња историографија је под јаким утицајем идеологија“. – *Багдала*, 31/1989, 364–365, 9–11.
141. „Власт блокира ум“. – *Борба*, 1989 (30. 8).
142. „Теорија у сукобу са идеологијом“. – *Комунист*, 1989, XII.
143. „Моралитет, легалитет, легитимитет“. – *Овде*, 22/1990, 248, 6–9.
144. „Đilasova egzistencijalna avantura“. – *Sociologija*, 32/1990, 3, 285–286.
*Поводом објављivanja knjige *Nova klasa* Milovana Đilasa na našem jeziku.
145. „Posrtanje oslobođenih građana“. – *Borba*, 1990 (28, 29. i 30. 11).
*Интервју.
Разговор водио Dragan Mojković.
146. „Поцепани умиру ћутећи“. – *Просветни преглед*, 45/1990, 1744(28), (23. 10), 4.
*О претходном васпитно-образовном систему гушеном идеолошким разлозима.
147. „Да више никада не буде Жуте греде“. – *Овде*, 1990 (3. 5).
148. „Наметнуте битке“. – *Експрес, недељна ревија*, 1991 (19. 5).
*Интервју.
Разговор водио Branislav Peterman.
149. „Rasprava o temi 'Studentske demonstracije 1968. i 1991. godine – sličnosti i razlike', održana 12. 4. 1991. godine u studiju Trećeg programa Radio Beograda“. – *Treći program Radio Beograda*, 1991, 88–89, 39–101.
*Učešće u raspravi.
150. „Poruke učitelja srpstva“. – *Borba*, 1991 (31. 3).
151. „Čudesna lakoća poricanja“. – *Borba*, 1991 (2. 9).
*Поводом интервјуа Mihaila Markovićа u *Politici* od 30. i 31. 8. 1991.
152. „Наш утопијски сан“. – *Политика*, 88/1991, (11. 5), 13; Култура – уметност – наука, XXI, 172.
*Интервју.
Разговор водила Mилка Лучић.
153. „Може ли демократију донети председник?“ – *Политика*, 88/1991 (31. 7).

154. „Krvici su uvek neki drugi“. – *YU panorama*, 1991 (15. 12).
 *Интервју.
 Razgovor vodio Karl Kubiček.
155. „Мировна деблокада свести“. – *Омладинске новине*, 1991 (20. 9).
 *Интервју.
 Разговор водио Душко Ђорђевић.
156. „Пацифизам и патриотизам“. – *Српска реч*, 1991 (25. 11).
157. „Неће бити ратних победника“. – *Глас Подриња*, 47/1991 (8. 8).
 *Интервју.
 Разговор водила Јильана Недић.
158. „Potiranje istorije“. – *Svet*, 1991 (7–20. 8).
 *Интервју.
 Razgovor vodio M. Rajković.
159. „Неподношљива тежина промена“. – *Демократија*, 1991 (10. 5).
 *Интервју.
 Разговор водио Бранислав Божић.
160. „Идејни творци ужаса“. – *Српска реч*, 1992 (6. 7).
 *Интервју.
 Разговор водила Славица Лазић.
161. „Доба вођа и смрти“. – *НИН*, 42/1992, 2147 (21. 2), 26–28.
 *Интервју.
 Разговор водио Лука Мичета.
162. „Меморандум – рецепт за јуче“. – *Светлост*, 1992 (6. 2).
 *Интервју.
 Разговор водио Слободан Џупарић.
163. „Мир као начин живљења“. – *Панчевач*, 1992 (17. 1).
 *Интервју.
 Разговор водио Ненад Живковић.
164. „Iskuplјivanje grehova“. – *Vreme*, 1992 (6. 1).
 *Интервју.
 Razgovor vodila Mirjana Popović.
165. „Интелектуалци и митомани“. – *Суботичке новине*, 1993 (28. 5).

*Интервју.

Разговор водиле Јасна Шарчевић и Љиљана Гогић.

166. „Нема невиних“. – *Побједа*, 50/1993 (17. 10).
*Интервју.
167. „Gangsterska država“. – *Danas*, Zagreb, 1993 (7. 9).
*Intervju.
Razgovor vodio Milan Jelovac.
168. „Muslimani u Sandžaku nisu separatisti“. – *Sandžak*, 1993 (30. 11).
*Intervju.
Razgovor vodio Safet Biševac.
169. „Успон и пад српске идеје“. – *Српски Југ*, 1/1994, 2, 169–171.
*Учешће у дискусији о књизи Милана Ст. Протића.
170. Živeti u Sarajevu. – *Has*, 1994 (2. 8).
171. „Les disidents et la guerre“. – *Les Temps modernes*, 49/1994, 576–578, 75–79.
172. „Sutradan posle rata“. – *Intervju*, 1994 (14. 10).
*Intervju.
Razgovor vodio Dragan Bisenić.
173. „Појам Бога у филозофији“. – *Дневник*, 54/1995, 17442, 13.
*Одломак из излагања у оквиру „Новосадског филозофског института“.
174. „Najbolja ocena Vuka Draškovića“. – *Naša borba*, 73/1995, 165–166, III–IV.
*Razgovor vodila Nataša Odalović.
175. „Грађанска Bosna – uslov mira“. – *Naša borba*, 73/1966, 366–367, I–V.
*Уčešće u diskusiji na gornju temu na Okruglom stolu.
176. „Krvave simulacije mitomana. Nacionalna romantika – скадни накит ратних злочинака“. – *Naša borba*, 73/1996, 343, 8.
177. „Od disidentstva do nacionalizma“. – *The Challenges of Theories Symposium*, East Meets West and vice versa, Moskva, juni, 1996, 231–256.
178. „Vreme istine mora da smeni vreme smrti“. – *Odgovor*, 1996 (26. 3).
179. „’Историјско оправданje’ идеја varvarizacije“. – *Naša borba*, 1996 (26. 6).

5. Literatura o Miladinu Životiću

180. Павловић, Бранко: „Десет брошура из етике, изд. „Рад“, 1957.“ – *Филозофски преглед*, 1957, 3, 134–139.
*Са освртом и на брошуре Миладина Животића: *Однос морала према обичају и праву и Основна учења о највишем добру и смислу живота.*
181. Zajcev-Darić, Milica: „Deset brošura o dijalektičkom materializmu. Biblioteka ’Radnični univerzitet’, izd. ’Rad’, Beograd, 1958“. – *Filozofija-sociologija*, 1958, 1–2, 232–234.
*Sa osvrtom na brošuru Miladina Životića *O ideologiji.*
182. Nedeljković, Dušan: „Pragmatizam i ’marginalizam’“. – *Filozofija*, 5/1961, 1, 70–87.
183. Nedeljković, Dušan: “Pragmatizam i »marginalizam«“. – *Filozofija*, 6/1962, 4, 92–109.
*Povodom članka Miladina Životića u istom časopisu br. 3/1960.
184. Redakcija Gledišta: „Može li se kritika zasnivati na netačnim informacijama?“ – *Gledišta*, 3/1962, 9, 94–95.
*Povodom kritike dr Dragiše Ivanovića na VI plenumu CK Srbije članka Miladina Životića „Nekoliko reči o osnovnim stavovima marksističke gnoseologije“.
185. Zaječaranović, Gligorije: Problemi kategorija i principa marksističke gnoseologije. – *Gledišta*, 3/1962, 3, 5–13.
*Povodom članka Miladina Životića u *Gledištima* br. 3/1961.
186. Ivanović, Dragiša: „Za naučnu argumentaciju i tačnu interpretaciju“. – *Gledišta*, 4/1963, 2, 70–77.
*Povodom stava Redakcije *Gledišta* u tekstu „Može li se kritika zasnivati na netačnim informacijama“.
187. Савићевић, Десанка: „Ничеовски прагматизам уместо марксизма“. – *Борба*, 30/1965, 43 (14. 2).
*Поводом члanka Миладина Животића „Социјализам и масовна култура“ објављеног у часопису *Праксис* бр. 2/1964.
188. Babić, Ivan: „Miladin Životić: *Pragmatizam i savremena filozofija*“, Beograd, Nolit, 1966. – *Praxis*, 4/1967, 4, 522–525.
189. Damnjanović, Milan: „Kako kritikovati Lukača?“ – *Gledišta*, 8/1967, 6–7, 1017–1019.

- *Povodom članka Miladina Životića „Jedan Lukač koga treba zaboraviti“ objavljenog u *Gledištimu* br. 4/1967.
190. Kron, Aleksandar: „Pragmatizam i humanizam“. – *Gledišta*, 8/1967, 8–9, 1189–1200.
- *Prikaz knjige Miladina Životića *Pragmatizam i savremena filozofija*, Beograd, Nolit, 1966.
191. Leković, Dragutin: „Smisao kritike i odgovornost kritičara“. – *Gledišta*, 8/1967, 2, 249–259.
- *Povodom prikaza Miladina Životića autorove knjige *La théorie marxiste de l'alienation* u *Gledištimu* br. 12/1967.
192. Тимченко, Николај: „Аутентична критика прагматизма. Миладин Животић: 'Прагматизам и савремена филозофија'“, Нолит, Београд, 1966. – *Књижевност*, 22/1967, 5, 494.
193. Jovanović, Dragan: „Miladin Životić: Čovek i vrednosti“, Beograd, Prosveta, 1969. – *Student*, 34/1970, 6–7 (28. 4).
194. Basta, Danilo: „Prilog aksioloskoj problematici. Miladin Životić: Čovek i vrednosti, Beograd, 1969.“ – *Polja*, 16/1970, 136, 24–25.
- *Prikaz.
195. Параушић, Момчило: „Историја филозофије за IV разред гимназије. Написали др Вељко Кораћ, др Миладин Животић и др Бранко Павловић. Београд, Завод за издавање уџбеника и наставна средства, 1970.“ – *Просветни преглед*, 28/1972, 27 (27. 9), 11.
- *Приказ.
196. Timčenko, Nikolaj: „Miladin Životić: Čovek i vrednosti“, Prosveta, Beograd, 1969. – *Gledišta*, 11/1970, 7–8, 1124–1127.
197. Tubić, Risto: „Čovek i budućnost“. – *Pregled*, 60/1970, 11–12, 603–611.
- *Povodom knjige Miladina Životiće: *Čovek i vrednosti*, Beograd, Prosveta, 1969.
198. Grlić, Danko: „Životić, Miladin (Ripanj, 1930), filozof. Pisac“. – [U]: *Filozofija. Enciklopedijski leksikon*. Beograd, Interpres, 1973, str. 513.
199. Ђетковић, Боривоје: „Историја филозофије (Вељко Кораћ, Миладин Животић, Бранко Павловић, Завод за издавање

- уџбеника и наставна средства“. – *Просвјетни рад*, 23/1973, 16 (15. 3), 11.
- *Приказ.
200. Stošić, Dušan: „Miladin Životić: *Egzistencija, realnost i sloboda*“, Beograd, Mladost, 1973. – *Praxis*, 11/1974, 1–2, 186–188.
201. Милетић, Влада:“ Слом лажне левице“. – *НИН*, 25/1975, 1255–1256 (26. 1. и 2. 2).
- *О групи професора са Филозофског факултета у Београду. Објављено и у листу *Дело*, Љубљана, 31. 1. 1975. и *Ослобођење*, Сарајево.
202. Миновић, Жика: „О политичкој манипулатији под плаштом филозофије“. – *Политика*, 72/1975, 22013 (18. 1).
- *Поводом одстрањивања из наставе групе од осам професора Филозофског факултета у Београду.
- Објављено и у листу *Дело*, Љубљана, 24. 1. 1975.
203. Мићовић, Војислав: „Шта се крије иза научне фасаде?“ – *Комунист*, 33/1975, 930 (13. 1).
- *О одстрањивању из наставе групе од осам професора Филозофског факултета у Београду.
- Објављено у словеначком и македонском издању листа *Комунист* и листовима *Ослобођење* и *Вјесник* од 14. 1. 1975.
204. „Одлука о стављању на располагање појединих наставника и сарадника Филозофског факултета у Београду“. – *Службени гласник CP*, 31/1975, 2 (29. 1), 20.
205. Рокић, Васа: „Фразама улево – акцијама удесно“. – *Борба*, 53/1975, 15 (17. 1).
- *О групи од осам професора Филозофског факултета у Београду.
206. Ненезић, Зоран Д.: „Да ли је самоуправљање људска комедија?“ – *Студент*, 41/1975, 18 (19. 10).
- *Критика схватања групе од осам професора Филозофског факултета о самоуправљању.
207. Petrović, Miloje: „*Savremena jugoslovenska filozofija. Filozofske teme i filozofska situacija 1945–1970*“, Subotica, ’Veljko Vlahović’, 1979.

- *Autor se na više mesta u knjizi osvrće na filozofsko stanovište Miladina Životića.
208. Пајић, Драгољуб: „Политиканство под фирмом научне слободе“. – *Политика*, 78/1981, 24185 (4. 2).
  - *Критика делатности осморице професора Филозофског факултета у Београду одстрањених из наставе 1975. године.
  209. Grlić, Danko: „Životić, Miladin (Ripanj, 1930), filoz. Pisac“. – [U]: *Leksikon filozofa*. Drugo izdanje. Zagreb, Naprijed, 1982.
  210. Н. Д.: „Миладин Животић: Револуција и култура, Београд, Филозофске студије, 1983.“ – *Политика*, 80/1983, 25048 (2. 12).
  211. Smiljanić, Dobroslav: „Miladin Životić: Revolucija i kultura, Beograd, Filozofske studije, 1982.“ – *Delo*, 29/1983, 9–10, 196–200.
  212. Milošević, Nikola: „Sredstvo i cilj. Miladin Životić: Revolucija i kultura, Beograd, Filozofske studije, 1983.“ – *Vidici*, 1984, 8, 37–40.
  213. Smiljanić, Dobroslav: „Miladin Životić: Revolucija i kultura, Beograd, Filozofske studije, 1983.“ – *Kultura*, 1984, 64, 150–154.
  214. Jelkić, Vladimir: „Miladin Životić: Aksiologija, Zagreb, Naprijed, 1986.“ – *Filozofska istraživanja*, 6/1986, 2, 592–595.
  215. Коларић, Иван: „Миладин Животић: Аксиологија, Загреб, Напријед, 1986.“ – *Сазнања*, 1986, 2, 149–150.
  216. Novak, Bogomir: „Miladin Životić: Aksiologija, Naprijed, Zagreb, 1986.“ – *Teorija in praksu*, 24/1987, 3, 510–514.
  217. Параушић, Момчило: „Повратак филозофији“. – *Просветни преглед*, 45/1990, 1717–1718 (1–2) (20. 2), 1.
*Семинар за наставнике марксизма.
Предавачи Миладин Животић и Дејан Јеловац.
  218. С[аратлић], Р[ада]: „Седница Савета филозофско-књижевне школе. Дуго очекивани одговори. За председника Савета изабран проф. др Миладин Животић“. – *Политика*, 88/1991, 27807 (7. 3), 15.
*О филозофско-књижевној школи у Крушевцу.
  219. Кљакић, Слободан: „Нови светски поредак не постоји“. – *Политика*, 89/1992, 28381 (11. 10), 12.

- *Трибина Београдског круга.
Са изјавом Миладина Животића.
220. Đurić, Mihailo – Žunjić, Slobodan: „Philosophie in Serbien – Ansätze zur Entwicklungsgeschichte und zum gegenwärtigen Stand“. – [In]: *Die serbische Geschichte heute*. Mihailo Đurić und Slobodan Žunjić (Hrsg.), München, Slavica Verlag dr. Anton Kovač, 1993.
*О Miladinu Životiću na str. 38, 39, 41–43, 46, 49, 52, 60, 61, 63, 69, 70, 311.
221. Даковић, Ненад: „Подсећам...“ – *НИН*, 45/1995, 2316 (19. 5), 6.
*Поводом писања о „Београдском кругу“ и професору Миладину Животићу.
222. Ђурић, Михаило: „Врзино коло 'Београдског круга'“. – *НИН*, 45/1995, 2317 (26. 5), 31.
223. Глишић, Миливоје: „Вечити дерби. Утакмица Звезда – Партизан и догађаји у Западној Славонији засенили су драму професора Миладина Животића и Београдског круга.“ – *НИН*, 45/1995, 2315 (12. 5), 26.
224. Belančić, Milorad: „In memoriam. Miladin Životić (1930–1997). O etici odgovornosti“. – *Republika*, 1997, 162.
225. Даковић, Ненад: „Миладин Животић (1930–1997). Протестант разлике“. – *НИН*, 47/1997, 2410 (7. 3), 41.
*Некролог.
226. Hedges, Chris: „Miladin Životić, 66, Foe of Nationalism“. – *The New York Times*, 1997 (6. 3).
227. Korać, Žarko – Magaš, Branka: „In Memoriam. Miladin Životić“. – *Bosnia report*, 1997, 18 (February–May).
228. Mićunović, Dragoljub: „Miladin Životić (1930–1997)“. – *Filozofija i društvo*, XI, 1997, 261–262.
229. Savić, Mile: „Miladin Životić (1930–1997)“ – *Filozofija i društvo*, XI, 1997, 263–275.
230. Daković, Nenad: „Pravo na razliku. Miladin Životić: 'Contra bellum', Beograd, 1997.“ – *Naša borba*, 4/1998, 1181 (5. 5), 11.
*Prikaz.
231. Коларић, Иван: „Животић, Миладин (1930–1998)“. – [У]: *Филозофско–теолошки лексикон*, Ужице, Учитељски факултет, 2000, стр. 94.

232. Ставрић, Љубиша: „Титове мандарине за непослушне професоре“. – НИН, 2000, 2568 (27. 7).
233. Bošković, Dušan: „Politka misao francuskih egzistencijalista u delima jugoslovenskih praxis-filozofa. Jedan primer“ – *Filozofija i društvo*, XIX–XX, 2001–2002, 165–178.
- *На примеру dela Miladina Životića: *Egzstencija, realnost i sloboda*, Beograd, Ideje, 1973.
234. Аранђеловић, Јован: „Миладин Животић: *Филозофија и предности*“. – [У књизи]: Јован Аранђеловић: *Списи савремених српских филозофа*. II. Огледи, осврти и критике. Београд, Институт за филозофију Филозофског факултета, 2004, стр. 44–46.
235. Аранђеловић, Јован: „Радмила Шајковић: *Животићев приступ филозофији егзистенције*“. – [У књизи]: Јован Аранђеловић: *Списи савремених српских филозофа*. II. Огледи, осврти и критике. Београд, Институт за филозофију Филозофског факултета, 2004, стр. 47–49.
236. Марић, Илија: „Аналитичка философија као део академских студија“. – *Источник*, 2009, 71–72, 106–107.
*Са освртом на радове Миладина Животића.
237. Марковић, Михаило: *Юриши на небо*. Књ. 1. и књ. 2. – Београд, Просвета, 2009; 8⁰
*О Миладину Животићу књ. 1: стр. 11, 73, 111, 114, 117, 153, 256; књ. 2: стр. 19, 43, 47, 51, 52, 54, 148, 167, 213, 233.
238. Жуњић, Слободан: *Историја српске филозофије*. – Београд, Плато, 2009; 8⁰
*О Миладину Животићу на стр. 183, 338, 348, 350, 355, 356, 359, 364, 376, 381, 387, 388, 394, 413–415, 425.
239. Антонић, Слободан: „Изворна и пројектована Друга Србија“. – *Печат*, 2010 (2. 3).

REGISTRI

1. Bibliografske jedinice Miladina Životića na stranim jezicima

- Na albanskom: 53, 114
- Na engleskom: 95, 98, 112, 118, 124/127, 177
- Na italijanskom: 32
- Na makedonskom: 49, 50
- Na nemačkom: 4, 33
- Na slovenačkom: 49, 50
- Na francuskom: 171

2. Registar imena

- Altise, Luj (Althusser, Louis) 120
- Antonić, Slobodan 239
- Arandželović, Jovan 35, 234, 235
- Aristotel (Ἀριστοτέλης) 446
- Babić, Ivan 188
- Babić, Jovan 34
- Basta, Danilo 194
- Belančić, Milorad 9, 224
- Bisenić, Dragan 172
- Biševac, Safet 168
- Bošnjak, Branko 446, 52
- Bošković, Dušan 233
- Božić, Branislav 159
- Bridžmen, P. V. (Bridgman, Percy William) 1, 71
- Calvez, Jean Ives 54
- Cekić, Miodrag 30
- Cuparić, Slobodan 162
- Ćetković, Borivoje 199
- Daković, nenad 221, 225, 230
- Damjanović, Milan 189
- Dekart, Rene (Descartes, René) 5

- Diltaj, Vilhelm (Dilthey, Wilhelm) 5
Djui, Džon (Dewey, John) 1
Đilas, Milovan 144
Đorđević, Duško 155
Đorđević, Slobodan 25
Đurić, Mihailo 220, 222
Džems, Viljem (James, William) 1, 70
Engels, Fridrih (Engels, Friedrich) 82
Glišić, Milivoje 223
Gogić, Ljiljana 165
Grlić, Danko 198, 209
Hajdeger, Martin (Heidegger, Martin) 1, 5, 37, 107, 115, 129
Hedges, Chris 226
Hegel, Georg Fridrih (Hegel, Georg Wilhelm Friderich) 116
Held, Karel 33
Hjum, Dejvid (Hume, David) 16, 17
Huserl, Edmund (Husserl, Edmund) 1, 5
Ivanović, Dragiša 72, 184, 186
Ivanović, Ivan 36
Ivanji, Ivan 30
Jaspers, Karl 1, 5, 30, 75
Jelkić, Vladimir 214
Jelovac, Dejan 217
Jelovac, Milan 163
Jovanović, Dragan 193
Kami, Alber (Camus, Albert) 5
Kant, Imanuel (Kant, Immanuel) 5, 34, 45
Kirkegor, Seren (Kierkegaard, Søren) 5, 40
Klјakić, Slobodan 219
Knežević, Božidar 133
Kolarić, Ivan 40, 215, 231
Korać, Veljko 3, 195
Korać, Žarko 227
Kron, Aleksandar 60, 190, 199
Kubiček, Karel 154

- Lazić, Slavica 160
Leković, Dragutin 104, 105, 191
Lenjin, Vladimir Iljič 8
Luis, Klarens Irving (Lewis, Clarence Irving) 1, 22a
Lučić, Milka 152
Lukač, Đerđ (Lukacs, Gyorgy) 99, 189
Magas, Branka 227
Marić, Ilija 236
Marković, Ljubisav 83
Marković, Mihailo 69, 83, 151, 237
Marković, Svetozar 8, 117, 121
Marks, Karl (Marx, Karl) 2, 8, 24, 27, 29, 41, 54, 82, 120, 134
Marsel, Gabrijel (Marcel Gabriele) 5
Mid, Džordž Herbert (Mead, George Herbert) 1, 66
Mićović, Vojislav 203
Mićunović, Dragoljub 228
Mičeta, Luka 161
Miletić, Vlada 201
Milošević, Nikola 212
Minović, Žika 202
Mojović, Dragan 145
Mur, Džorž Edvard (Moore, George Edward) 56, 66
Musaj, Ali 114
Nedeljković, Dušan 56, 58, 61, 74, 182, 183
Nedić, Ljiljana 157
Nenezić, Zoran D. 206
Niće, Fridrih (Nietzsche, Friedrich) 7, 31
Novak, Bogomir 216
Odalović, Nataša 174
Pajić, Dragoljub 208
Paraušić, Momčilo 195, 217
Paskal, Blez (Pascal, Blaise) 5
Pataki, Heidi 4
Pavićević, Vuko 64
Pavlović, Branko 3, 180, 195, 199
Pers, Čarls Sanders (Perice, Charles Sanders) 1, 65

- Peterman, Branislav 148
Petrović, Gajo 33
Petrović, Miloje 207
Popović, Mihailo 83
Popović, Mirjana 164
Popper, Karl (Popper Karl Raimund) 55, 57
Prnjat, Branko 90
Protić, Milan St. 169
Rajhenbah, Hans (Reinchenbach, Hans) 25
Rajković, M. 158
Ribel, Maksimilijan (Rubel, Maximillien) 57
Rokić, Vasa 205
Rugger, Giovanni 32
Saratlić, Rada 218
Sartr, Žan-Pol (Sartre, Jean-Paul) 1, 5, 57
Savić, Mile 37, 229
Savićević, Desanka 91, 187
Samiljanjić, Dobroslav 211, 213
Spasić, Aleksandar I. 25
Stavrić, Ljubiša 232
Stojanović, Svetozar 23, 24, 56, 83
Stojković, Andrija 60
Stošić, Dušan 200
Šarčević, Jasna 165
Šajković, Radmila 235
Šeler, Maks (Scheler Max) 34
Šiler, Ferdinand (Schiller, Ferdinand Canning Scott) 1, 70
Timčenko, Nikolaj 192, 196
Tkačev, Petar N. 8
Tubić, Risto 197
Tucović, Dimitrije 8, 121
Vranicki, Predrag 68
Zajcev-Darić, Milica 181
Zaječaranović, Gligorije 185
Živković, Nenad 163
Žunjić, Slobodan 220, 239

